

Pràctica 2. Lleis d'Ohm i de Kirchhoff

En aquesta pràctica s'analitzen diversos circuits aplicant les lleis d'Ohm i de Kirchhoff i es comproven posteriorment amb simulacions i experimentalment. Per a les simulacions, s'utilitzarà el programari de simulació de circuits Proteus introduït a la pràctica 1. La pràctica consta d'un estudi previ (qüestions P1 a P3) i d'un treball experimental (qüestions E1 a E3). Addicionalment, hi ha un treball complementari que inclou tant estudi previ (qüestió TC1) com treball experimental (qüestió TC2).

Estudi previ

P1. Respecte al circuit de la Figura 1

- Trobeu les expressions algebraïques de la tensió V i del corrent I respecte als paràmetres del circuit V_g i R .
- Calculeu numèricament V i I per $V_g = 1\text{ V}$ a 5 V en passos d' 1 V i $R = 150\ \Omega$. Dibuixeu en una gràfica V en funció de I . Calculeu el valor del pendent i justifiqueu el resultat.
- Calculeu la potència dissipada per R en tots els casos. Justifiqueu perquè la potència dissipada no és proporcional a V ni a I .
- Comproveu els resultats numèrics anteriors amb el programari Proteus¹, tot anotant els valors obtinguts.

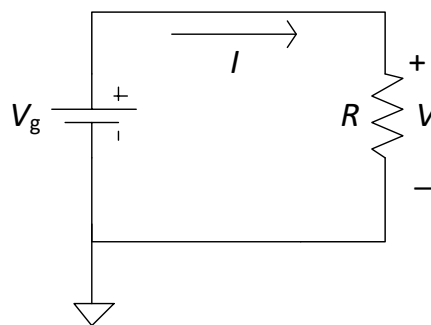

Figura 1. Circuit amb una resistència.

P2. Respecte al circuit de la Figura 2

- Analitzeu-lo i obteniu les expressions algebraïques de les tensions V , V_1 , V_2 , V_3 i del corrent I en funció de V_g i les resistències.
- Deduïu l'expressió analítica de la resistència equivalent (R_{eq}) que pot substituir a les resistències del circuit sense alterar el corrent I .
- Calculeu els valors numèrics de V , V_1 , V_2 , V_3 , I i R_{eq} per $V_g = 5\text{ V}$, $R_1 = 390\ \Omega$, $R_2 = 150\ \Omega$ i $R_3 = 470\ \Omega$. Comproveu que es compleix la llei de tensions de Kirchhoff.
- Calculeu la potència dissipada per cada resistència. Comproveu que la seva suma es correspon amb la potència subministrada per la font de tensió.

¹ Una manera molt pràctica d'obtenir les dades de tensió, corrent i potència en un component és executar la simulació, posar-la a continuació en pausa i marcar el component que ens interessa. Ens apareixerà una pantalla amb les dades.

- Repetiu els càlculs dels apartats c i d per R_2 igual a infinit (circuit obert).
- Repetiu els càlculs dels apartats c i d per R_2 igual a zero (curtcircuit).
- Comproveu els resultats numèrics amb el programari Proteus, tot anotant els valors.

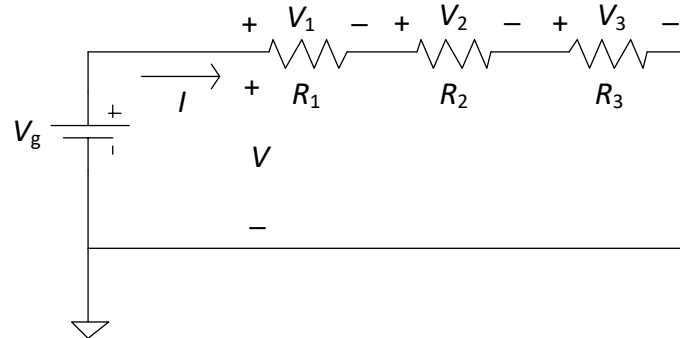

Figura 2. Circuit amb connexió sèrie de resistències.

P3. Respecte al circuit de la Figura 3

- Analitzeu-lo i obteniu les expressions de la tensió V i dels corrents I , I_1 , I_2 i I_3 en funció de V_g i les resistències.
- Deduïu l'expressió analítica de la R_{eq} que pot substituir a les resistències del circuit sense alterar el corrent I .
- Calculeu els valors numèrics de V , I , I_1 , I_2 , I_3 i R_{eq} per $V_g = 5 \text{ V}$, $R_1 = 390 \Omega$, $R_2 = 150 \Omega$ i $R_3 = 470 \Omega$. Comproveu que es compleix la llei de corrents de Kirchhoff.
- Calculeu la potència dissipada per cada resistència. Comproveu que la seva suma es correspon amb la potència subministrada per la font de tensió.
- Comproveu els resultats numèrics amb el programari Proteus, tot anotant els valors.

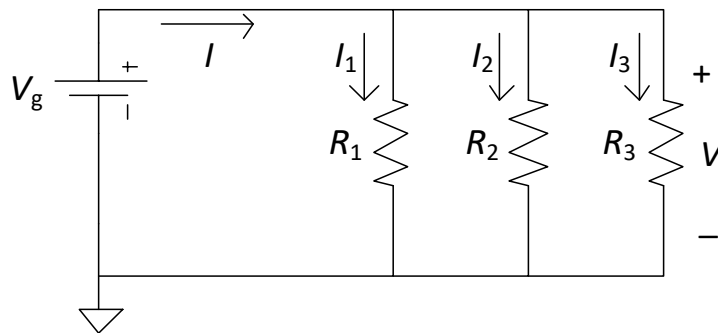

Figura 3. Circuit amb connexió paral·lel de resistències.

Busqueu en el vostre material les resistències R_1 , R_2 i R_3 . Esbrineu la seva potència nominal (si les heu adquirides en una bossa sol estar indicada en aquesta) i comproveu que és major a les obtingudes en els diferents apartats. En cas contrari, la resistència es pot cremar.

Treball experimental

Configureu una de les sortides de la FA amb un valor de $V_g = 5\text{ V}$ i un límit de corrent raonable (superior al màxim previst que circularà pels circuits en els diferents casos; per exemple un 50 % més aproximadament).

- E1. Munteu el circuit de la Figura 1 amb els valors esmentats a la qüestió P1.b. A continuació:
- Mesureu amb el MD el valor de R i comproveu que està dintre del marge resultant del seu valor nominal i tolerància.
  - Utilitzeu la FA per a V_g (només 5 V) i mesureu successivament amb el MD la tensió V i el corrent I (tots dos en DC). Comproveu si concorden amb els valors teòrics. Respecte a la mesura del corrent empreu les escales de 40 mA i 400 mA.
  - Calculeu la resistència mitjançant la llei d'Ohm i utilitzant les dues lectures de corrent. Compareu-les amb la lectura de l'apartat a.
  - Justifiqueu, en base a l'efecte de càrrega del MD en la mesura de corrent, perquè la lectura a l'escala de 400 mA (apartat b) i el càlcul corresponent de la resistència (apartat c) s'apropen més als valors teòrics. Reviseu a tal fi les qüestions P5 i E5 de la pràctica 1.
- E2. Munteu el circuit de la Figura 2 amb els valors esmentats a la qüestió P2.c. A continuació:
- Mesureu cadascuna de les resistències i comproveu que estan dintre del marge marcat per la seva tolerància. Obteniu el valor experimental de R_{eq} (R_{eqexp1}) a partir de les lectures individuals i comproveu que està dintre del marge resultant del seu valor teòric nominal i la tolerància².
  - Mesureu les tensions V , V_1 , V_2 , V_3 i el corrent I . Comproveu que concordin amb els valors teòrics i que es compleix la llei de tensions de Kirchhoff.
  - Repetiu l'apartat b extraient R_2 de la placa de proves (circuit obert) i deixant inalterat la resta del circuit.
  - Repetiu l'apartat b substituint R_2 per un curtcircuit.
  - Reemplaceu el curtcircuit per R_2 . Measureu la resistència (R_{eqexp2}) entre els extrems de la connexió sèrie (després de desconectar-los del circuit) i compareu la lectura amb R_{eqexp1} i amb el resultat del quocient V/I (R_{eqexp3}), on V i I són les mesures a l'apartat b. Justifiqueu els resultats de R_{eqexp3} en base a l'efecte de càrrega del MD en la mesura de corrent.
- E3. Munteu el circuit de la Figura 3 amb els valors esmentats a la qüestió P3.c. A continuació:
- Obteniu el valor experimental de R_{eq} (R_{eqexp1}) a partir de les lectures de l'apartat E2.a i comproveu que està dintre del marge resultant del seu valor teòric nominal i la tolerància.
  - Mesureu la tensió V i els corrents I , I_1 , I_2 i I_3 . Comproveu que concordin amb els valors teòrics i que es compleix la llei de corrents de Kirchhoff.
  - Mesureu la resistència (R_{eqexp2}) entre els extrems de la connexió paral·lel (després de desconectar-los del circuit) i compareu la lectura amb R_{eqexp1} i amb el resultat del

² Si totes les resistències tenen la mateixa tolerància, aquesta també es pot assumir per R_{eq} .

quotient V/I (R_{eqexp3}). Justifiqueu els resultat de R_{eqexp3} en base a l'efecte de càrrega del MD en la mesura de corrent.

Treball complementari

TC1. Respecte al circuit de la Figura 4

- Calculeu els valors numèrics de V , V_1 , V_2 , I , I_1 , I_2 i R_{eq} per $V_g = 5\text{ V}$, $R_1 = 390\ \Omega$, $R_2 = 150\ \Omega$ i $R_3 = 470\ \Omega$. Comproveu que es compleixen les lleis de tensions i corrents de Kirchhoff.
- Calculeu la potència dissipada per cada resistència. Comproveu que la seva suma es correspon amb la potència subministrada per la font de tensió.
- Comproveu els resultats numèrics amb el programari Proteus, tot anotant els valors.

TC2. Munteu el circuit de la Figura 4 amb els valors esmentats a la qüestió TC1.a. A continuació:

- Obteniu el valor experimental de R_{eq} (R_{eqexp1}) a partir de les lectures de l'apartat E2.a i comproveu que està dintre del marge resultant del seu valor teòric nominal i la tolerància.
- Mesureu les tensions V , V_1 i V_2 i els corrents I , I_1 i I_2 . Comproveu que concordin amb els valors teòrics i que es compleixen les lleis de tensions i corrents de Kirchhoff.
- Mesureu la resistència (R_{eqexp2}) entre els extrems de les resistències (després de desconnectar-los del circuit) i compareu la lectura amb R_{eqexp1} i amb el resultat del quotient V/I (R_{eqexp3}). Justifiqueu els resultat de R_{eqexp3} en base a l'efecte de càrrega del MD en la mesura de corrent.

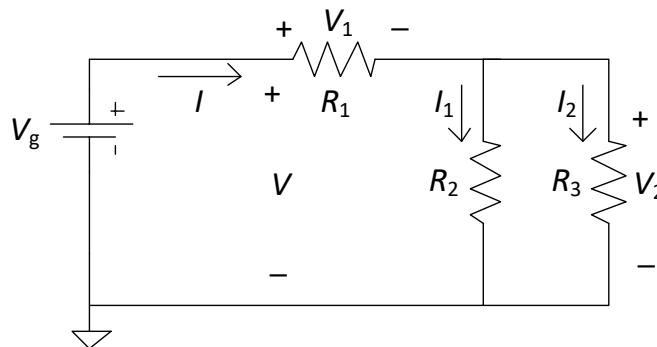

Figura 4. Circuit amb connexió mixta de resistències.